

На основу члана 45. став 6. и члана 69. Закона о судијама ("Службени гласник РС", број 116/08) и члана 13. Закона о Високом савету судства ("Службени гласник РС", број 116/08),
Високи савет судства доноси

Одлуку о утврђивању критеријума и мерила за оцену стручности, оспособљености и достојности за избор судија и председника судова

Одлука је објављена у "Службеном гласнику РС", бр.
49/2009 од 3.7.2009. године.

Члан 1.

Судија и председник суда, поред услова за рад у државним органима, завршеног правног факултета, положеног правосудног испита и радног искуства после положеног правосудног испита, морају да задовоље и захтеве за избор у погледу стручности, оспособљености и достојности.

Стручност подразумева теоријско и практично знање потребно за обављање судијске функције.

Оспособљеност подразумева вештине које омогућавају ефикасну примену специфичних правних знања у решавању судских предмета.

Достојност подразумева моралне особине које судија треба да поседује и понашање у складу са тим особинама.

Члан 2.

Овом одлуком утврђују се критеријуми и мерила за:

- 1) први избор судије на трогодишњи мандат;
- 2) избор судије на сталну функцију по истеку трогодишњег мандата;
- 3) избор за судију суда вишег степена;
- 4) избор председника суда;
- 5) избор на сталну функцију судије који је биран по ранијим прописима и који у време избора врши судијску дужност.

I. Први избор судије на трогодишњи мандат

Члан 3.

Први избор судије на трогодишњи мандат односи се на лице које се први пут кандидује за обављање судијске функције.

1) Стручност

Члан 4.

Мерила за оцену стручности сврставају се према основним и допунским мерилима.

Основна мерила су:

- 1) просечна оцена на студијама;
- 2) дужина студирања;
- 3) оцена рада.

Допунска мерила су:

- 1) академски назив (магистар или доктор правних наука);
- 2) објављени стручни радови.

Основна мерила се изражавају у бодовима.

Бодови за успех на студијама израчунавају се тако што се просечна оцена на студијама помножи са бројем 10.

Бодови за дужину студирања израчунавају се тако, што се 100 бодова, за дужину студирања од четири године, умањује за по 10 бодова, на сваких шест месеци дужег студирања.

Оцена рада је мерило практичног знања кандидата, према пословима које је кандидат обављао после положеног правосудног испита.

Бодови за оцене рада су:

- 100 бодова за оцену - нарочито се истиче;
- 80 бодова за оцену - истиче се;
- 60 бодова за оцену - добар;

40 бодова за оцену - задовољава.

Кандидати који нису судијски помоћници оцењују се на основу извештаја органа, организације, адвокатских комора и принципала код којих су радили на пракси.

Ако више кандидата, применом ових мерила, остваре исти број бодова, предност има кандидат који има дужи стаж после положеног правосудног испита.

Члан 5.

Стручност судије за прекршаје који се кандидује за прекршајни суд сагледава се према основним и допунским мерилима.

Основна мерила су:

- 1) број и врста предмета у раду;
- 2) број мериторно решених предмета и предмета решених на други начин;
- 3) број потврђених, преиначених и укинутих одлука по правном леку;
- 4) време израде одлуке;
- 5) проценат испуњености оријентационе норме и коефицијент ажурности;
- 6) број предмета у којима је застарело вођење поступка, а који се могу приписати очигледном пропусту кандидата.

Допунска мерила су:

- 1) академски назив (магистар или доктор правних наука);
- 2) објављени стручни радови;
- 3) учешће у програмима стручног усавршавања.

Мерила за оцену стручности из члана 4. ове одлуке примењују се и на стручне сараднике у органима за прекршаје који се кандидују за прекршајни суд.

2) Оспособљеност

Члан 6.

Оспособљеност подразумева вештине које омогућавају ефикасну примену специфичних правничких знања у решавању судских предмета.

Оспособљеност је условљена: добрим познавањем материјалног и процесног права, познавањем Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, свешћу о потреби проучавања предмета, умешношћу, способношћу аналитичког и синтетичког мишљења, расуђивањем по властитом разуму, јасним изражавањем, узорном писменошћу, марљивошћу, самоконтролом, смислом за колегијалну сарадњу и културом опхођења.

Оспособљеност за вршење судијске функције судијског помоћника утврђује се на основу оцене рада судијског помоћника и мишљења које дају судија, односно веће и седница судског одељења у које је судијски помоћник распоређен.

Оспособљеност за вршење судијске функције адвоката, односно адвокатског приправника утврђује се на основу вредновања њиховог рада и мишљења адвокатске коморе у чији именик је адвокат уписан, односно мишљења принципала када је кандидат адвокатски приправник.

Оспособљеност судије за прекршаје који је кандидат за судију оцењује се на основу вредновања његовог рада и мишљења седнице судија у органу за прекршаје и већа за прекршаје.

Оспособљеност кандидата за вршење судијске функције може се оцењивати на основу резултата разговора и других метода.

3) Достојност

Члан 7.

Моралне особине које судију чине достојним функције су: поштење, савесност, правичност, достојанственост, истрајност и узорност.

Члан 8.

Морално понашање условљава углед суда, а оцењује се зависно од: друштвене одговорности за вршење судијске функције, независности, непристрасности, поузданости и достојанства судије, одговорности судије за унутрашњу организацију суда и позитивну слику о судству у јавности.

Углед суда зависи од знања, способности, правичности, ефикасности, одважности и часног живота судије.

Свест о друштвеној одговорности судије, извире из њихове обавезе да у разумном року обезбеде судску заштиту права и слобода.

Независност судије огледа се у његовој слободи и способности да доноси непристрасне одлуке, на основу сопствене оцене чињеница и сопственог схватања закона, без ограничења, утицаја, подстицаја, претњи, притисака и интервенција, ма од кога и било из којег разлога.

Непристрасност судије огледа се у посвећивању једнаке пажње опречним интересима странака и објективном суђењу без идеолошких, политичких и других предубеђења или предрасуда.

Поузданост и достојанство судије једнако се негује и брани у вршењу судијске функције и изван ње.

Позитивној слици о судству у јавности судија доприноси моралним особинама и понашањем.

Члан 9.

Достојност судијског помоћника оцењује се на основу мишљења судије, односно већа и седнице судског одељења у које је судијски помоћник распоређен.

Достојност адвоката оцењује се на основу мишљења адвокатске коморе у чији именик је адвокат уписан, а достојност адвокатског приправника оцењује се на основу мишљења принципала.

Достојност судије за прекршаје оцењује се на основу мишљења седнице судија органа у којем је судија за прекршаје вршио, односно врши функцију.

Достојност осталих кандидата оцењује се на основу мишљења руководиоца органа и организација у којима кандидат ради.

II. Избор судије на сталну функцију по истеку трогодишњег мандата

Члан 10.

По истеку трогодишњег мандата, судија који је први пут биран, обавезно се бира на сталну функцију ако је сваке године у том мандату оцењен оценом "изузетно успешно обавља судијску функцију".

По истеку трогодишњег мандата, судија који је први пут биран, може бити биран на сталну функцију ако је у току мандата оцењиван оценама "изузетно успешно обавља судијску функцију" или "успешно обавља судијску функцију".

Критеријуме, мерила и поступак за вредновање рада судија, који ће представљати основ за горе наведено оцењивање, утврдиће Високи савет судства посебним актом.

III. Избор за судију суда вишег степена

Члан 11.

Избор за судију суда вишег степена подразумева избор судије у суд вишег степена, без обзира на врсту суда.

Основно мерило за избор за судију суда вишег степена је оцена рада.

Приликом вредновања кандидата, узимају се у обзир и додатна мерила:

1) чланство у изабраном или арбитражном суду, као и другим облицима алтернативног решавања спорова;

2) објављени стручни радови, као и излагање на домаћим и међународним стручним скуповима;

3) учешће у изради програма обуке и обучавању судија, судијских помоћника и судијских приправника;

4) учешће у програмима стручног усавршавања у организацији институције надлежне за обуку у правосуђу;

5) академски назив (магистар или доктор правних наука);

6) познавање рада на рачунару и страних језика.

Достојност судије који се пријави за избор за судију суда вишег степена подразумева се.

Правила о избору за судију суда вишег степена примењују се и на судије за прекршаје, односно судије прекршајних судова.

IV. Избор председника суда

Члан 12.

За председника суда може бити изабран судија суда истог или вишег степена.

Председник суда, поред стручности, оспособљености и достојности за вршење судијске функције, мора да има и способност за руковођење и организацију послова у суду.

Способност за руковођење и организацију подразумева:

1) способност организовања рада у суду;

2) познавање послова судске управе;

3) углед који кандидат ужива међу судијама суда у коме обавља судијску функцију;

4) способност успешне комуникације са запосленима и странкама;

5) сарадња са другим институцијама и органима;

6) унапређивање рада суда и увођење иновација у раду које олакшавају и поспешују рад суда;

7) достојанство у представљању суда;

8) залагање за очување угледа суда и судија у јавности.

Мерила способности за руковођење и организацију су:

1) мишљење седнице свих судија суда из кога потиче кандидат;

2) ангажованост у решавању предмета и проценат испуњености оријентационе норме;

3) допринос стручном усавршавању судија, судијских помоћника и других запослених.

Мерило способности за руковођење и организацију послова у суду за кандидата који врши или је вршио дужност председника суда је и резултат рада суда у току његовог мандата.

Испуњеност наведених мерила утврђује се и на основу разговора са кандидатом.

Пре предлагања кандидата за председника суда прибавља се мишљење седнице свих судија суда у коме кандидат врши судијску функцију и седнице свих судија суда за који се предлаже председник.

Пре предлагања кандидата за председника Врховног касационог суда, прибавља се мишљење о кандидатима Опште седнице тог суда и одбора Народне скупштине надлежног за правосуђе.

Мишљење се даје у форми позитивног или негативног мишљења које мора бити образложено.

V. Избор на сталну функцију судије који је биран по ранијим прописима и који у време избора врши судијску дужност

Члан 13.

Претпоставља се да судија који је биран по ранијим прописима и који у време избора врши судијску дужност, а пријавио се за избор у суд исте врсте, односно истог степена, испуњава критеријуме и мерила из ове одлуке.

Ова претпоставка је оборива, уколико постоје разлози за сумњу да кандидат испуњава критеријуме и мерила из ове одлуке, зато што није показао да је стручан, оспособљен и достојан за вршење судијске функције.

Сматра се да кандидат није испољио довољан ниво стручности ако је у последње три године имао укинута одлука знатно изнад просека суда у коме врши судијску дужност.

Сматра се да кандидат није испољио довољан ниво оспособљености ако у последње три године није завршио број предмета који је одређен Мерилима за оцену минимума успешности вршења судијске дужности која ће се привремено примењивати до дана почетка примене одредаба чл. 21. до 28. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", број 80/05) или ако се застаревање кривичног поступка може приписати очигледном пропусту кандидата.

Сматра се да кандидат није испунио критеријуме и мерила из ове одлуке ако му је Велико персонално веће утврдило разлоге за разрешење.

Високи савет судства ће у сваком конкретном случају оценити да ли кандидат коме је у поступку пред Великим персоналним већем изречена дисциплинска мера испуњава критеријуме и мерила из ове одлуке.

Члан 14.

Разлози за сумњу у стручност и оспособљеност кандидата образују се зависно од:

1) процента испуњености оријентационе норме;

2) броја мериторно решених предмета и броја предмета решених на други начин;

3) броја потврђених, преиначених и укинута одлука по правном леку;

4) броја отворених расправа пред вишим судом које се могу приписати пропусту првостепеног судије;

5) броја предмета у којима је расправа поново отворена и времена од закључења до поновног отварања нове расправе;

6) коефицијента ажурности;

7) времена израде одлука;

8) начина поступања са старим предметима (броја примљених и броја решених старих предмета и у којим роковима);

9) броја застарелих предмета у кривичним поступцима који се могу приписати очигледном пропусту кандидата.

Разлози за сумњу у достојност образују се на основу поступака који нису у складу са моралним особинама и моралним понашањем судија из ове одлуке.

Разлози за сумњу у достојност постоје ако је у поступку пред Великим персоналним већем утврђено да судија обавља друге послове и службе који су неспојиви са судијском дужношћу.

Високи савет судства ће утврђивати у сваком конкретном случају достојност кандидата против кога се води кривични поступак.

VI. Извори података и начин прибављања података и мишљења

Члан 15.

Општи извори података за све кандидате су:

- 1) лична и радна биографија;
- 2) лични лист.

Високи савет судства, приликом оцењивања стручности, оспособљености и достојности кандидата за судију и председника суда прибавља податке од суда из којег потиче кандидат, непосредно вишег суда, Надзорног одбора, Великог персоналног већа у Врховном суду Србије и других органа, а мишљење од седнице свих судија.

Подаци и мишљење за кандидата који не ради у суду прибављају се од органа и организација у којима кандидат ради.

Подаци и мишљење за кандидата који долази из адвокатуре прибављају се од адвокатске коморе у чији именик је адвокат уписан и Адвокатске коморе Србије, а може се прибавити и мишљење седнице свих судија суда за који се кандидат пријавио.

Подаци за судију за прекршаје који је кандидат за судију прекршајних судова прибављају се од органа за прекршаје и већа за прекршаје, а мишљења од седнице судија у органу за прекршаје и већа за прекршаје.

Високи савет судства податке о раду судија сагледава на основу статистичких података које садржи образац - Извештај о раду судија (Т2), као и образац из АВП Програма за трговинске, односно привредне судове.

Високи савет судства податке о раду председника суда сагледава на основу статистичких података које садржи образац - Извештај о раду суда (Т1) и образац - Извештај о раду судије (Т2), као и образац из АВП Програма за трговинске, односно привредне судове.

Стручност и оспособљеност за вршење судијске функције утврђује се на основу Мерила за оцену минимума успешности вршења судијске дужности која ће се привремено примењивати до дана почетка примене одредаба чл. 21 до 28. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", број 80/05).

Мерила стручности судија органа за прекршаје који се јаве на оглас за прекршајне судове утврђују се према Правилнику о оријентационим мерилима о потребном броју судија и осталих радника у органима за прекршаје од 27. марта 1997. године и годишњим извештајима, допуњеним подацима из члана 5. ове одлуке.

VII. Прелазне и завршне одредбе

Члан 16.

До дана добијања оцене рада, стручност и оспособљеност судије који је кандидат за избор у суд вишег степена утврђује се применом мерила прописаних у члану 14. став 1. ове одлуке.

Члан 17.

До почетка примене Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", број 116/08) бодови за оцене рада лица које се први пут кандидује за обављање судијске функције на трогодишњи мандат су:

- 100 бодова за оцену - нарочито се истиче;
- 70 бодова за оцену - истиче се;
- 40 бодова за оцену - задовољава.

Члан 18.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

Број 021-05-7/2009-01

У Београду, 2. јула 2009. године.

Председник
Високог савета судства,
Ната Месаровић, с.р.